

Ny forening kæmper for nationalparkerne

🔗 7. marts 2022, Sn.dk (Sjællands Nyheder), Per Skovkjær Sand..., 1283 ord, Id: e8b6f85c

Vild natur: Nationalparkerne med store dyr i skovene er på vej, men de har mødt modstand. En ny forening taler parkerne med de store dyrs sag.

Alsønderup/Danmark: En ny forening, der taler de store dyrs sag, er netop oprettet og har allerede fået flere hundrede medlemmer. Jens Lykkebo fra Alsønderup er medlem af bestyrelsen i Danmarks Vilde Natur, som foreningen hedder. Formålet er at være en modstemme til "skrigekoret", som Jens Lykkebo kalder det, af modstandere mod nationalparker med store dyr som elge, køer, heste og europæisk bison. Skovene har brug for de store dyr, forklarer han, der også er aktiv i Dansk Ornitologisk Forening og har været med i den tidligere lokale projektgruppe for Nationalpark Gribskov.

Han har derfor taget avisen med til sin lokale skov, Nejede Vesterskov, som er en del af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Skoven rummer eksempler på, hvordan vild natur og store dyr, vil kunne give liv til dyr, fugle, insekter, sommerfugle og guldsmede.

- Et skrigekor

Jens Lykkebo tager imod på gårdspladsen, og vi kører i skoven, som kun er en kilometers penge fra hans hus i udkanten af Alsønderup.

Han mener, at skovene nærmest er blevet rene forlystelsesparker.

- Naturen skal stå til rådighed for folks sportslige motionsagtige aktiviteter og løb af alle mulige slags. Sågar disc golf. Det skal foregå inde mellem træerne, og det er der dyrene bor, de har intet andet sted. Og hundslædeløbere med hjul på, der buldrer gennem skoven, siger Jens Lykkebo.

Han nævner eksemplerne for at illustrere, at han mener, der er et misforhold mellem at benytte og beskytte naturen.

Nu bliver en del af naturen beskyttet i Naturnationalparkerne, hvor der bliver vild, urørt skov med store græssere som elge, europæisk bison, heste og køer. Det er kun en lille del af de store skove i Nordsjælland, nemlig seks procent, fortæller han.

- I 94 procent af skovene er der stadig fri leg. Alligevel er der et skrigekor (som er imod Naturnationalparkerne, red.), siger Jens Lykkebo.

Heftig debat

Debatten er national, men for at illustrere lidt af den kommer her et udpluk af debatindlæg fra Hillerød Posten (HiP) og Frederiksborg Amts Avis (FAA).

I juni 2021 spurgte Chr. Færch Jensen fra Hillerød i HiP "Må dyr sulte i ny naturnationalpark?" og argumenterede for, at dyrene vil komme til at sulte.

Michael Liesk (SF) skrev i FAA i juli, at elge og køer kan være med til at øge biodiversiteten i skovene. "Jeg har tillid til, Naturstyrelsen er i stand til at regulere og føre det fornødne tilsyn med blandt andet de udsatte dyr," skrev Liesk.

På et vælgermøde mandag den 25. oktober 2021 i Nødebo blev den kommende naturnationalparken i Gribskov et varmt emne, selvom lokalpolitikere, der var opstillet til kommunalvalget, ikke har nogen indflydelse på naturnationalparken, som er et statsligt projekt. Modstanden gik på, at der skal laves et 20 kilometer langt og 2,5 meter højt hegn for at hegne elge inde. Venstres spidskandidat Klaus Markussen sagde: "jeg har ikke noget imod at sige, at vi som parti er dybt bekymrede for indhegningen af vilde dyr."

Nystiftede græsrodsbevægelser som "Stop vanrøgt af dyr bag hegn" debatterede på Facebook.

Borgmester i Hillerød Kirsten Jensen (S) forsvarede i november 2021 naturnationalparken i HiP med partifællen Louise Colding Sørensen. "Vi er selv som art afhængig af, at vi sikrer mere biologisk mangfoldighed," skrev de. Få dage senere skrev Radikale Venstres Jørgen Suhr og Christina Thorholm i HiP, at "det lyder flot og romantisk med en naturnationalpark i Gribskov. Men der er mere unatur end natur i den beslutning".

I januar i år var Michael Liesk så igen på banen i FAA og skrev, at "nu er det ikke nyt at pressede politikere og partier fisker stemmer i oprørte vande () for kommende

generationers og naturens skyld er det vigtigt, at vi alle for en stund tilsidesætter egne behov for at sikre biodiversitet for fremtiden.”

Fugle i døde træer

I Nejede Vesterskov har bestyrelsesmedlem i den nye forening Danmarks Vilde Natur Jens Lykkebo kikkerten om halsen, Fjällräven-jakke og praktiske støvler på. Han viser et dødt bøgetræ med spættehuller. Dette døde træ alene er hjem for stor flagspætte, musvit, blåmejse, fyrremejse, spætmejse og flere truede flagermusearter. Den slags træer kommer der til at være mange af i naturnationalparkerne, hvor skoven skal passe sig selv.

En skovvej er spærret, så havørnen kan leve i fred bag høje grantræer. Aktivitetsniveauet i skovene har betydning for dyrene, forklarer Jens Lykkebo. Han refererer til en undersøgelse lavet af ornitologerne Luise og Per Ekberg af rovfuglere der for duehøg, hvepsevåge og musvåge i Store Dyrehave før og efter der blev lavet mountainbike-spor. I 2009-2010 før MTB-sporet blev lavet var der 24 rovfuglere der i sporets område. I 2015, efter sporet havde været der i nogle år, var der 5 rovfuglere der i sporets område.

Længere inde i skoven viser han mod venstre, hvor bøgetræer står med ens mellemrum. Det er monokultur, forklarer han. Til højre er skov med træer i forskellig alder, et lærketræ, døde træer, og et lysåbent område med sol, fordi et træ er væltet. Det er den dynamik, som skal til for at få mere biodiversitet, forklarer han. Kronhjorte har indtaget området, og der er en lille bestand af dådyr, som vi ser gå et stykke inde i området. Området er blevet en magnet for dyr, fordi det er spærret af på grund af havørnen, forklarer Jens Lykkebo. Det er et argument for at minimere færdslen i de nye naturnationalparker og ikke "forsøge at gøre alle glade", som han udtrykker det.

De store dyr

De store dyr kommer ind i billedet, fordi de skal græsse og holde uønskede planter og vækster væk, så der bliver mere diversitet. De store græssere som elge, stude, heste og europæisk bison skal for eksempel spise de skud og planter, som i dag vokser frem og fortrænger de vækster, som insekter og sommerfugle er afhængige af. Et vådområde ved Pøleå, som grænser op til Nejede Vesterskov er et godt eksempel.

Her bukker Jens Lykkebo sig ned og vifter døde vækster væk fra våde tuer. Det er et

"førnehelvede", forklarer han.

Førne er de visne vækster fra sidste år, som lægger sig over engen.

- Det slår alt ihjel, siger han.

Lyssiv er det eneste, som kan overleve.

De visne blade stammer fra Kærstar. Gik der store dyr på engen året rundt, ville de rode ned under førnen og finde de friske grønne skud Kærstar og spise dem, og i løbet af få år ville der være meget mindre Kærstar, mindre førne og plads til mange flere slags vækster og blomster, som er levesteder for insekter og sommerfugle.

- Evolutionen har brugt millioner af år på at udvikle insekter og sommerfugle, som uddør nu i løbet af få årtier, siger Jens Lykkebo.

Det er den udvikling, som de store dyr, der kommer i Naturnationalparken i Gribskov kan bidrage til at modvirke.

Jens Lykkebo peger mod små træer, der vokser ud på engen og overtager.

- Elge ville mule det der, siger han.

Flere vandhuller

De store dyr bag indhegning vil øge "græsningstrykket", som skal være fem gange højere, har skovridder Jens Bjerregaard Christensen fra Naturstyrelsen Nordsjælland fortalt her i avisen.

Et eksempel, hvor det fungerer, er Lille Vildmose i Nordjylland, hvor der er elg, bison, vildsvin og kronhjort, forklarer Jens Lykkebo.

På Bornholm er der europæisk bison, som er en "solstrålehistorie", forklarer Jens Lykkebo, fordi den blev skudt til mad under Første Verdenskrig og næsten uddød, men bestanden blev genskabt igen ud fra dyr i dyreparker rundt omkring.

Han viser forbi nordamerikanske graner hen til et vandhul, som er opstået, fordi et drænrør er stoppet. Vådområder bliver der også flere af i naturnationalparkerne. Det vil for eksempel give levesteder til skovens eneste vadefugl, Svalekliren, og være godt

for udrydningstruede guldsmede.

- Jens Lykkebo. Foto: Per Skovkjær Sand Døde træer med spættehuller er levested for mange forskellige fuglearter og flagermus. Foto: Per Skovkjær Sand
- Frisk skud Kærstar. Elge, stude eller bison vil spise de friske skud, så der kommer mindre af planten, og der bliver plads til de planter og blomster, sommerfugle og insekter er afhængige af. Foto: Per Skovkjær Sand
- Et drænrør i Nejede Vesterskov er stoppet, så der nu er en sø. Det kan blive et levested for Svaleklirer. Foto: Per Skovkjær Sand

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet

Du må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med udgiverne, som har ophavsretten til materialet. Det er ikke tilladt lokalt at lagre materiale. Alt materiale skal tilgås via Infomedias systemer. En overtrædelse af nævnte er brud på ophavsretten og vil blive rapporteret til udgiverne, som har ophavsretten. Infomedia forbeholder sig ret til at kræve kompensation for misbrug, der strider mod jeres aftales bestemmelser eller gældende dansk lovgivning.

Videreformidling

Du må ikke foretage videreformidling, kopiering eller udskrivning af materialet. Al tilgang til materialet skal ske i Infomedias systemer. Du har som kunde mulighed for i begrænset omfang at videreformidle overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed, men ikke eksternt. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt direkte med udgiverne, som har ophavsretten til materialet.